

ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV
SLOVENIJE

Turjaška ulica 1, 1000 Ljubljana
tel.: 01 2001-176, faks: 01 4257-293, e-pošta: info@zbds-zveza.si

Kongres ZBDS 2019
Knjižnice – obvladovalke podatkov?
(25.–27. september 2019, IZUM, Maribor)

**PRIMERJAVA MISELNIH PROCESOV KATALOGIZATORJEV PRI
PROSTEM OPISU PUBLIKACIJ IN PRI KATALOGIZACIJI**

**A COMPARISON OF THE CATALOGUERS' THOUGHT PROCESS BETWEEN
FREE DESCRIPTION OF PUBLICATIONS AND CATALOGUING**

Mihela Pauman Budanovič in dr. Maja Žumer

(Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta,
Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo)

Namen: V prispevku so povzeti rezultati raziskav miselnega procesa pri slovenskih katalogizatorjih v dveh kontekstih, in sicer v realnem delovnem okolju med procesom katalogizacije in verbalnim prostim opisom monografskih publikacij brez konkretnih katalogizacijskih orodij.

Metodologija: V raziskavi prostega opisa monografskih publikacij je bila za zbiranje podatkov uporabljena metoda opazovanja v kombinaciji z metodo glasnega razmišljanja, pri analizi katalogizacijskega procesa pa smo poleg omenjenih metod uporabili še snemanje zaslona s programsko opremo Morae Recorder. Udeleženci obeh raziskav so bili aktivni slovenski katalogizatorji iz različnih vrst in velikosti knjižnic. V dveh študijah opisa monografskih publikacij je skupaj sodelovalo 46 katalogizatorjev, medtem ko smo raziskavo katalogizacijskega procesa izvedli na vzorcu tridesetih katalogizatorjev.

Ugotovitve: Primerjava najpogostejših potekov obeh procesov je pokazala kar nekaj podobnosti, pa tudi razlik med njima. Katalogizatorji so med prostim opisom publikacij navajali skoraj iste podatke kot pri katalogizacijskem procesu, vrstni red teh podatkov pa je bil nekoliko drugačen, ko orodja in pravila niso vplivala na njihove miselne procese. Posamezni prosti opisi so se med seboj precej razlikovali, medtem ko je bil proces katalogizacije pri večini podoben. Ugotovili smo tudi, da nimajo istega miselnega modela pri opisu publikacije za domače in prostočasno branje.

Omejitve raziskave: Čeprav vzorec katalogizatorjev ni bil dovolj velik za statistično pomembne rezultate, je omogočil vpogled v katalogizatorjeve miselne procese.

Izvirnost/uporabnost raziskave: Izsledki raziskav so bili uporabljeni pri razvoju konceptualne zasnove sistema za katalogizacijo. Lahko bi bili v pomoč razvijalcem bibliografskih informacijskih sistemov pri načrtovanju in razvoju orodij za katalogizacijo. Lahko bi pripomogli tudi pri organizaciji katalogizacijskih pravil ter pri poenostavitvi postopka katalogizacije.

Ključne besede: bibliografski podatki, katalogizatorji, knjižnični katalogi, mentalni modeli, opisna katalogizacija